

úvahu místo více drah toliko více na roveň postavených správních úřadů téže dráhy, pokud se týče jejich obvody, zvláště když také tato místa služební jsou navzájem alespoň v témže poměru jako více rozličných drah. V tomto případě není ostatně známo, kde se nacházejí ztracené věci, resp. kde nastala událost, následkem kteréž vznikl uplatňovaný nárok (al. 1. a 2. Šu 4. I. nař. veškerého ministerstva ze dne 19. března 1898 č. 4. ř. z.) — poslední věta Šu 4. I. cit. nař. nevyklučuje však nikterak svobodné volby mezi více na roveň postavenými, příslušnému ústředí (Zentralstelle) přímo podřízenými správními úřady.

(Rozhod. nejv. soudu ze dne 16. června 1916, č. j.

R III 65/16
2.)

—X.

Nepřípustnost pořadu práva pro žaloby na vrácení neb zaplacení pytlů proti soukromníku, jemuž pytle ty zaslány byly žalobkyní z příkazu vojenské správy u příležitosti dodávky obilí rekvirovaného u něho (žalovaného) okresním hejtmanstvím pro vojsko.*)

Při rozhodování předběžné otázky o přípustnosti či nepřípustnosti pořadu práva, tudíž pro řešení otázky, je-li právní pořad vyhrazen, podává nejspolehlivější měřítko podstata a povaha právního nároku. Jedná-li se o vzájemné životní vztahy jednotlivců v jejich samostatné osamocené existenci jako stejně oprávněných právních účastníků, spadají tyto vztahy pod úpravu soukromoprávní; jedná-li se však o právní vztahy jednotlivců jako příslušníků organických svazů, ve kteréž jest lidská společnost rozčleněna (stát, církev, obec), tudíž o postavení těchto jednotlivců jako členů podřízených těmto společnostem, platí předpisy veřejnoprávní. Bylo by tudíž mylné, míti za to, že dlužno řešiti otázku přípustnosti pořadu práva bez ohledu na podstatu a povahu uplatněného právního nároku dle toho, opírá-li se právo o důvod práva soukromého, poněvadž právo veřejné zná právotvorné důvody stejného druhu, jako právo soukromé. Při opatřeních ve veřejném zájmu nevstupuje stát do poměru soukromoprávního vztahu k jednotlivcům, v té příčině neplatí právo občanské. V přítomném případě nebyly vztahy žalobkyně k žalovanému nikterak rázu soukromoprávního, poněvadž jako žalobkyně jednala v rozkazu válečné správy, tak také žalovaný byl činný pouze jako důvěrník a ze zmocnění politického úřadu (zde c. k.

*) Žalující strana (mlynářská firma) opírá svůj nárok o skutečnost, že z příkazu c. a k. vojenské správy (zásobárny) zaslala žalovanému 2600 pytlů, které jí měl žalovaný naplněné obilím rekvirovaným pro vojsko a pro společenstvo pekařů v X. zpět ku semletí obilí zaslání, že z pytlů těch 1167 kusů vůbec jí nedošlo a že proto je povinen pytle vrátiti, resp. zaplatiti a půjčovně nahraditi. Žalovaný statkář namítá, že činnost jeho sluší posuzovati jako prostředníka okr. hejtmanství při rekvirování obilí za příčinou zásobení vojska.

okresního hejtmanství) za účelem opatření c. a k. vojska nutnými potravinami, a vstoupil do obchodního styku se žalobkyní pouze v těchto záležitostech.

Dle dvorského dekretu ze dne 14. března 1806, sbírky zákonů soud. č. 758, prohlašuje se nastoupení pořadu práva proti státním úředníkům za účelem provedení právních nároků z jejich úředních jednání vesměs za nepřipustné, ovšem v předpokladu, že úředník jednal v mezích svých úředních oprávnění.

»Státní úředníci nemohou býti pro svá úřední jednání nikdy žalováni u civilních soudů«. Pojem »státní úředníci« v tomto zákoně ustanovení zahrnuje veškeré státní orgány, také ty, kteří vykonávají práce státní správy pouze na základě zvláštního rozkazu, čemuž jest tak plnou měrou právě u žalovaného. Následkem toho a poněvadž se zde jedná o opatření ve veřejném zájmu, v takových případech však — jak již bylo vytčeno — ani stát, ani jeho orgány (v nejširším slova smyslu) nevstupují k jednotlivcům do poměru soukromoprávního styku, a poněvadž konečně dlužno vystoupiti proti každému pokusu, přibrati věc, která jest právnímu pořadu odňata, před forum soudní, bylo nutno odůvodněné dovolací stížnosti vyhověti, naříkané usnesení rekursního soudu změnit, poněvadž jest patrně právně mylné, a opět obnoviti usnesení procesního soudu první instance, které odpovídá shora naznačenému stanovisku.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 18. ledna 1916, č. j. $\frac{R II 22/16}{1}$.)

—r—

Žaloba pro zmatečnost jest přípustna též proti právoplatnému směnečnému příkazu platebnímu.

Rozsudku soudu odvolacího nelze vytýkati nesprávné právní posouzení věci. Dovolatel má za to, že vůbec není žaloby pro zmatečnost proti směnečnému příkazu platebnímu, poněvadž § 529. c. ř. s. mluví jen o právoplatném rozhodnutí, tudíž o rozsudku nebo usnesení, nikterak však o příkazu platebním, a poněvadž § 532. c. ř. s. zmiňuje se jen o rozsudcích. Dle §u 529. c. ř. s. možno žalobou pro zmatečnost odporovati právoplatnému rozhodnutí, jímž věc je vyřízena. Toto všeobecné znění nikterak neopravňuje k závěru, že směnečným platebním rozkazům nemůže býti odporováno žalobou pro zmatečnost. Neboť také směnečný příkaz platební, jenž vydán byl na náležitě doloženou žalobu a proti kterému nepodáno v čas námitek, obsahuje nezměnitelný, tudíž formálně právoplatný výrok soudu, jímž definitivně vyřízena je právní rozepře zahájená směnečnou žalobou, zakládá titul k uspokojovací exekuci, plní ve všem všudy funkce právoplatného rozsudku nebo usnesení a musí tudíž býti jim kladen na roveň. Že v §u 532. c. ř. s. mluví se jen o roz-